

Motion till riksdagen 2025/26:451

av **Serkan Köse (S)**

En nationell strategi för skärgårds- och kustkommuner

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram en nationell strategi för skärgården och kustkommuner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Flera svenska kommuner, särskilt kust- och skärgårdskommuner, utgör i dag strategiska noder där viktiga nationella intressen möts. Ett tydligt exempel är Nynäshamn, där Norvik hamn sedan invigningen 2020 utvecklats till en central punkt för Sveriges sjöfart och logistik. Enligt Stockholms Hamnar är Norvik den enda djuphamnen i sitt slag i Mälardalsområdet och möjliggör effektiv hantering av containergoods och rullande gods med direkt anslutning till järnväg (Stockholms Hamnar, 2024).

Trafikverket har i sin nationella plan pekat ut Norvik som en strategiskt viktig nod för både Sveriges utrikeshandel och totalförsvaret. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har samtidigt varnat för att brister i redundans och logistikkapacitet längs kusten kan försvaga Sveriges civila beredskap (MSB, 2023). FOI har i sin totalförvarsanalys betonat att lokal robusthet i kust- och hamnkommuner är avgörande för att upprätthålla flöden av människor, varor och samhällskritiska resurser (FOI, 2022).

Trots detta står många av dessa kommuner inför stora strukturella utmaningar. Enligt Tillväxtverkets analys från 2022 präglas kustkommuner ofta av en säsongsbetonad ekonomi, demografiska obalanser, svårigheter att säkra välfärdstjänster året runt samt höga kostnader för infrastrukturutbyggnad. Region Stockholms skärgårdsstrategi pekar dessutom på svårigheter att rekrytera personal till vård, skola och omsorg under stora delar av året.

Sammantaget innebär detta att den lokala kapaciteten i dessa kommuner också påverkar Sveriges nationella motståndskraft i kristid. I ett läge där det försämrade

säkerhetsläget, klimatförändringar och Sveriges Natomedlemskap ställer högre krav på det civila försvaret, måste staten ta ett större helhetsansvar.

I dag finns det dock ingen nationell strategi som samlar politiken för skärgården och kustkommunerna. Tvärtom är stödet splittrat över flera politikområden, sektorsmyndigheter och tillfälliga satsningar. Detta riskerar att försvaga både den lokala utvecklingskraften och Sveriges samlade beredskap.

Det är hög tid att regeringen tar ett samlat grepp. Sverige behöver en nationell strategi för skärgården och kustkommuner, där frågor som infrastruktur, logistik, totalförsvar, arbetskraftsförsörjning, välfärd och näringsliv utvecklas i samverkan. Det är en investering i både den lokala framtiden och vår nationella motståndskraft.

Serkan Köse (S)